Cena za egzemplarz 15 groszy

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3,— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON nr. 1414.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. Wiersz reklamowy 60 groszy

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach Rynek 12.

Nr. 255. Katowice, niedziela 6-go listopada 1927 Rok 26.

Przed podjęciem rokowań niemiecko-polskich.

Berlin. (PAT). Zbliżona do ministra Stresemanna „Tägliche Rundschau“ oraz agencja „Telegraphen Union“ donoszą, że czwartkowa uchwała gabinetu Rzeszy w sprawie podjęcia rokowań handlowych z Polską zapadła jednomyślnie. Związkowe pisma popołudniowe podają półurzędową wiadomość, że minister Stresemann zaprosił do siebie na piątek godz. 5 po poł. posła polskiego w Berlinie p. Olszowskiego, aby mu zakomunikować o czwartkowej uchwale gabinetu.

Berlin. (PAT). Prasa berlińska stwierdza niemal jednozgodnie, że zmiana na stanowisku przewodniczącego delegacji niemieckiej do rokowań handlowych z Polską jest prawie pewna, gdyż dotychczasowy przewodniczący sekretarz stanu Lewald mianowany został w międzyczasie przewodniczącym komisji przygotowawczej do olimpjady, co bardzo go absorbuje. Jako następca Lewalda jest wymieniany coraz częściej radca ministerjalny Posse, który prowadził rokowania z Francją. Jednakże dzienniki zbliżone do kół rządowych oświadczają, iż pogłoski co do nominacji p. Posse'go są przedwczesne.

Berlin. (PAT). Biuro Wolffa donosi, że minister spraw zagranicznych Rzeszy Stresemann przyjął w piątek po poł. posła polskiego w Berlinie ministra Olszowskiego i zakomunikował mu wczorajszą uchwałę gabinetu Rzeszy w sprawie wznowienia polsko-niemieckich rokowań traktatowych.

Warszawa. (PAT). W piątek pociągiem paryskim o godz. 9,25 wieczorem powrócił z Nicei minister spraw zagranicznych p. Zaleski. P. Ministra oczekiwali na dworcu wyżsi urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Obecni byli również niektórzy członkowie korpusu dyplomatycznego m. in. poseł niemiecki Rauscher.

Obrady komisji sejmowych.

Katowice. (PAT). Komisja socjalna Sejmu Śląskiego omawiała sprawę ustawy o spoczynku niedzielnym. Na referenta tej sprawy na plenum wyznaczono posła Pawlasa.

Katowice. (PAT). Na piątkowem posiedzeniu komisji budżetowej Sejmu Śląskiego przyjęto wniosek, według którego urzędnicy śląscy winni otrzymywać począwszy od dnia 1. stycznia 1928 r. dodatek mieszkaniowy w wysokości dodatku, pobieranego przez urzędników państwowych w Warszawie. Następnie dyskutowano nad projektem ustawy o Funduszu Gospodarczym, w myśl którego mają powstać kasy komunalne w celu stworzenia własnej wojewódzkiej instytucji finansowej.

Katowice. (PAT). Komisja prawnicza Sejmu Śląskiego obradowała w wtorek nad projektem ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego na podstawie dostarczanych przez władze rządowe cyfr liczby ludności w poszczególnych powiatach. Ustalono podział na okręgi wyborcze z zastrzeżeniem ostatecznej decyzji przez kluby. Postanowiono również wprowadzić listę wojewódzką, na którą przypadnie od 8 do 12 mandatów. O ile kluby w najbliższych dniach wypowiedzą się co do ostatnio przedłożonych im pytań, to na najbliższem posiedzeniu komisji prawniczej prace nad ordynacją wyborczą będą zakończone.

Uchwały Rady Wojewódzkiej.

Katowice. (PAT.) Rada Wojewódzka na piątkowem posiedzeniu rozdzieliła z Śląskiego Funduszu Gospodarczego dalsze kwoty w ogólnej sumie 47 500 zł. i zatwierdziła uchwałę korporacyj miejskich miasta Katowic w sprawie sprzedaży gruntu pod budowę gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego, oraz uchwałę korporacyj miejskich miasta Mysłowic na zaciągnięcie pożyczki 5000 zł. ze Skarbu Państwa na zatrudnienie bezrobotnych. Dalej udzieliła koncesji policyjno-budowlanej Państwowej Fabryce Związków Azotowych w Chorzowie na rozbudowę warsztatów mechanicznych, oraz Spółce Akcyjnej H Koetz w Mikołowie na rozbudowę hali montażowej, jak również hucie „Falva“ w Świętochłowicach na budowę nowych pieców koksowych. Dalej Rada Wojewódzka wyraziła zgodę na wydanie rozporządzenia policyjnego w sprawie ograniczenia sprzedaży alkoholu w dniach wypłaty zarobków robotniczych i zaliczek, wreszcie uchwaliła projekt ustawy w sprawie zmiany nazwy gminy Rydultowy Dolne na Rydułtowy, oraz zamianowała p. Henryka Jaromczyka stałym nauczycielem szkoły wydziałowej w Zebrzydowicach. Ponadto załatwiono szereg spraw personalnych i komunalnych.

Hołd francuski dla marszałka Piłsudskiego.

Warszawa. (WTB). W tych dniach przybędzie do Warszawy marszałek francuski Franchet d'Esperay, który wręczy marszałkowi Piłsudskiemu najwyższe francuskie odznaczenie wojskowe t. z. Medal Wojskowy. Odznaczenie to posiadają jedynie król belgijski i francuski marszałek Foch.

Polsko-niemiecka konferencja kolejowa.

Gdańsk. (WTB). W czasie od 23. do 27. listopada odbędzie się w Warszawie polsko-niemiecka konferencja kolejowa w celu ustalenia rozkładów jazdy na rok 1928/29 wzajemnej komunikacji kolejowej między Polską i Gdańskiem z jednej a Niemcami z drugiej strony. W konferencji wezmą udział przedstawiciele polskich dyrekcji kolejowych z Katowic, Krakowa, Lwowa, Poznania, Gdańska, Warszawy i Wilna oraz niemieckich dyrekcji kolejowych z Opola, Wrocławia, Frankfurtu n. O., Berlina, Szczecina i Królewca.

Przedmiot konferencji Zaleskiego z Briandem

Paryż. (WTB). Według dziennika paryskiego „Oeuvre“ przedmiotem czwartkowej konferencji Zaleskiego z Briandem była sprawa zatargu litewsko-polskiego.

Francuski świadek o zajęciu Wilna.

Paryż. (PAT). „Temps“ rozpoczął druk artykułów pułkownika Reboul, dotyczących zatargu polsko-litewskiego. W pierwszym artykule autor, który był obecny w Wilnie w chwili zajęcia w r. 1921 przez generała Żeligowskiego, w sposób objektywny przedstawia przebieg wypadków i wykazuje dwulicowe stanowisko Litwy, dopomagającej bolszewikom wbrew zobowiązaniom przyjętym podczas zawieszenia broni.

W Gdańsku grozi strajk kolejowy.

Gdańsk. (WTB). Na terenie dyrekcji gdańskiej grozi strajk robotników kolejowych, którzy są niezadowoleni z obecnych zarobków.

Nowy ambasador niemiecki w Waszyngtonie

Berlin. (PAT). W miejsece zmarłego ambasadora Maltzana rząd niemiecki mianował jego następcą radcę Prittwitza, stosunkowo młodego jeszcze dyplomatę. Był on dawniej radcą ambasady w Waszyngtonie, ostatnio zaś w Rzymie. Urzędowa Agencja stronnictw niem. narodowych oświadcza, iż nominacja ta wywołała wielkie oburzenie u nacjonalistycznych stronnictw niemieckich.

Francja jako państwo narodowe

W „Dzienniku Berlińskim“ czytamy:

Przed paru dniami w artykule pod tytułem „Niemiecka troska o Alzację“ zwracaliśmy uwagę na artykuł „Lokal-Anzeiger'a“, który starał się rozwiać legendę o „francuskiej“ Alzacji. Przed niedawnym czasem inny znowu organ nacjonalistyczny „Deutsche Tageszeitung“ wywodził, iż we Francji mieszka aż 3½ miljona „Mniejszości narodowych.“ Stwierdzenie tego miało znowu na celu rozwianie innej legendy na temat Francji, jako państwa uważanego dotychczas za jednolicie narodowe.

W tym kierunku w ostatnich czasach, zaczyna się coraz wyraźniejsza akcja, a kto przegląda prasę prowincjonalną niemiecką, ten z łatwością może się przekonać, iż akcja ta prowadzona jest planowo i celowo. Rozmiary jej zaniepokoiły nawet ostatnio prasę francuską, która coraz częściej zaczyna wracać do tej kwestji, walcząc przeciwko atakom prasy niemieckiej, pragnącej przedstawić Francję nie jako państwo narodowe jednolite, lecz państwo narodowościowe, a więc takie, które posiada na swem terytorjum poważny odsetek obcych narodowości.

* * *

Wychodzący w Stuttgardzie „Schwäbischer Merkur“ z dnia 31 października zamieścił ciekawą notatkę pod wymownym tytułem: „Francja jako państwo narodowe!“ W notatce tej przytoczona jest treść rezolucji, uchwalonej w połowie września na bretońskim kongresie w Rospaden i Morlai. Brzmi ona:

„W obecności panów Paula Schall'a (delegata alzacko-lotaryńskiego Heimatbundu i autonomicznej partji alzacko-lotaryńskiej, Morwana Marchal'a i Olivera Mordel,a, (upoważnionych przedstawicieli „Shollad Emcrenerien Kerz“ — bretońskiej partji autonomistów), Peru Rocca (upoważnionego przedstawiciela „Partite Corsu autonomista“— korsykańskiej partji autonomistów) postanowiono utworzyć Komitet Centralny mniejszości narodowych we Francji. Chwilowo będzie się on składał z wyżej wymienionych organizacyj z istotnym celem sprowadzenia dążeń tych grup do jednolitej linji, do zorganizowania wzajemnej obrony i w wypadkach koniecznych do reprezentowania całości tych grup. Postanowiono dalej:

1. Że tylko te grupy, które domagają się prawa mniejszości narodowych, mogą starać się o przyjęcie do wspomnianego komitetu, który jedynie posiada upoważnienie rozstrzygania o przyjęciu.

2. Ze względu na wewnętrzną spoistość polityki państwa francuskiego i belgijskiego w stosunku do mniejszości narodowych przedstawiciele ruchu flamandzko-narodowego z Belgji mają być zaproszeni do wstąpienia do wspomnianego Komitetu w charakterze obserwatorów.

3. Że do ustalenia statutów ma się odbyć i to w październiku lub listopadzie 1927 r. zespolenie podpisanych delegatów, w którem na zaproszenie mogą brać udział i zastępcy innych mniejszości narodowych. To zjednoczenie odbędzie się w Paryżu, jako miejscu wybranym na zjazdy Komitetu.

Przez przyjęcie tych uchwał uważa się Komitet centraly mniejszości narodowych we Francji jako utworzony z dniem 12 września 1927 r.“

* * *

Jak z powyżej przytoczonych rezolucyj wynika, akcji prasowej w Niemczech towarzyszy równocześnie akcja organizacyjna w samej Francji. Tu się pisze, tam się tymczasem robi. Jest już więc jakiś „Komitet centralny mniejszości narodowych“,

są w nim Alzatczycy, Bretończycy, Korsykanie, będą Flamandowie w charakterze „obserwatorów.“ Przejdzie jeszcze parę miesięcy a zapewne pracowity, alzacki „Heimatbund“ odkryje jeszcze parę gatunków mniejszości narodowych we Francji.

Jak z tego widać, pracuje się skrzętnie nad „atominacją“ (rozproszkowaniem) Europy choć w słowie zwalcza się ją namiętnie. Rozbija się wszędzie legendy o państwach jednolitych narodowo, a tymczasem w Niemczech stosuje się ucisk mniejszościowy, odmawia się słuszności żądaniom Fryzów, chce się słowem Rzeszę przekształcić w jedyne w Europie państwo całkowicie narodowe.

Ciekawy, zaiste, będzie dalszy rozwój tej wielkiej akcji.

Przegląd polityczny

— **Ks. Kard. Kakowski**, gdy razem z swoim kapelanem przechodził przez lasek Bielański (pod Warszawą) spotkał oddział żołnierzy, śpiewających piosenkę nieprzyzwoitą. Katolicka Agencja Prasowa podała tę wiadomość do gazet warszawskich, które ją umieściły. Za to zostały skonfiskowane. Zaś urzedowa agencja telegraficzna (Pat) doniosła, iż wiadomość była nieprawdziwa.

Tymczasem okazało się, że była ona jednak prawdziwa. Ministerstwo spraw wojskowych donosi, że wiadomość podana przez niektóre dzienniki o rzekomem ubliżeniu przez oddział wojskowy osobie ks. kardynała Kakowskiego była fałszywie oświetlona. Po gruntownem zbadaniu sprawy przez władze wojskowe okazało się, że oddział żołnierzy, wracając z ćwiczeń, śpiewał jedną z wielu piosenek żołnierskich. Nie wiedząc, iż przechodzącą obok osobą jest ks. kardynał Kakowski, żołnierze pieśni nie przerwali, lecz ani ze strony prowadzącego oddział, ani tembarziej ze strony żołnierzy nie było chęci ubliżenia osobie ks. kardynała.

Do ks. kardynała przybyli komendant Warszawy generał Rozen oraz pułk. Więckowski i wyrazili mu ubolewanie z powodu zachowania się oddziału 36 pułku względem niego.

Działalność Prokuratorji Generalnej.

Świeżo ukazało się w druku sprawozdanie p. Prezesa Prokuratorji Generalnej Rzplitej Pol. za rok 1926. W sprawozdaniu tem na pierwszy plan wysuwa się wydatnego powiększenia liczby urzędników, szczególnie referendarskich. Kiedy w 1920 roku ilość wpływów w całym urzędzie wynosiła 56.745, to w 1926 wzrosła do 227.085. Samych tylko procesów sądowych urząd prowadził w roku sprawozdawczym 28.088, a łączna ich wartość wynosiła 353.994.316 zł. Tymczasem liczba wszystkich urzędników wynosiła 223, z czego referendarskich, razem z aplikantami tylko 140. W szczególności co do oddziału Prokuratorji Generalnej w Poznaniu wzrost agend i brak dostatecznej liczby urzędników jeszcze jaskrawiej się w nim uwydatnia. W końcu roku sprawozdawczego było w oddziale poznańskim tylko 16 urzędników referendarskich, liczba zaś wpływów wynosiła w ciągu roku 56.426, liczba procesów sądowych 7.454, spraw sądownictwa niespornego 1.892, terminów sądowych 6.398, a wyjazdów służbowych 386.

Ogólna wartość procesów, prowadzonych przez oddział Prokuratorji Generalnej w Poznaniu 1926 r. przedstawiała 78.727.178 zł z czego wartość przegranych procesów wyniosła tylko 5 % wartości wygranych i załatwionych polubownie. Prócz agend sądowych oddział wydał w ciągu roku na żądanie urzędów państwowych 417 opinji prawnych i załatwił ogromną ilość innych jeszcze czynności, związanych z życiem prawnem i potrzebami Państwa.

Liczby powyższe świadczą o intensywnej pracy Oddziału, która wydała tak korzystne dla Skarbu Państwa wyniki. Przytem utrzymanie całego Oddziału kosztowało w ciągu roku zeszłego tylko 80.331.40 zł, co tembardziej podkreślić należy, że gdyby oddać do sprowadzenia adwokatom prywatnym tylko traktowane w Oddziale sprawy procesowe, nie licząc innych agend, Skarb Państwa musiałby wydać na to miljony.

Doradca i kontroler finansowy.

Przeznaczony na doradcę Banku Polskiego Amerykanin Charles Dewey, podsekretarz stanu w ministerstwie skarbu Stanów Zjednoczonych przybędzie do Polski 20 listopada. W dniu 5 listopada zostanie wybrany członkiem rady nadzorczej tegoż banku.

Niemcy a wykonanie planu Dawesa.

W dniach ostatnich długo trwały obrady gabinetu Rzeszy nad tekstem odpowiedzi rządu niemieckiego na notę agenta reparacyjnego Gilberta Parkera.

Urzędowy komunikat, wydany o przebiegu posiedzenia gabinetu Rzeszy doniósł, iż postanowiono ogłosić nietylko tekst odpowiedzi rządu niemieckiego, ale także pismo agenta reparacyjnego. Jak z tego widać, w gabinecie zwyciężył pogląd min. Stresemanna wbrew stanowisku, zajętemu przez ministra skarbu, który sprzeciwił się ogłaszaniu pisma agenta.

W związku z obawami francuskich kół politycznych co do ewentualnego załamania się planu reparacyjnego Davesa, zamieszcza „Berliner Tageblatt“ artykuł b. ministra francuskiego Caillaux, który twierdzi, że wykonanie planu Davesa, który dotąd zdołano przeprowadzić, napotyka na poważne trudności i musi się stać przedmiotem poważnej troski tak Francji jak i Anglji i Niemiec.

Zagrażający Niemcom kryzys finansowy i gospodarczy widoczny jest nietylko w kwestji pisma agenta reparacyjnego, ale także ujawniają go różnego rodzaju zjawiska, które nie mogą ujść uwadze rzeczoznawców finansowych. Temi zjawiskami są: przesadny wzrost inwestycyj, zbyt wielka ilość emisji, a dalej zwyżka cen i coraz większa ciasnota gotówkowa.

Obecne płatności z tytułu planu Davesa wynoszą miljard 480 miljonów. Okazuje się jednak, niemożliwem wydobycia więcej, aniżeli miljard 183 miljonów.

Co będzie, gdy w latach następnych raty będą znacznie wyższe.

W rezultacie Caillaux opowiada się za uregulowaniem zobowiązań niemieckich na zupełnie nowych podstawach. Chcąc sobie jasno zdać sprawę z przebiegłej polityki finansowej Rzeszy warto przytoczyć jeszcze dwie wiadomości, z których jedna mówi o budżecie wojskowym Niemiec a druga o zestawieniu miesięcznem Banku Rzeszy.

Według danych, posiadanych przez niemieckich socjalistów, rozrost wojennego budżetu Niemiec odbywa się kosztem okrojenia pensyj, należnych inwalidom wojennym. Budżet wojskowy Niemiec wynosi 700 miljonów marek, natomiast w roku 1925 rząd niemiecki „zaoszczędził“ na niewypłaconych inwalidom pensjach 50 miljonów marek, a w roku 1926 — 97 milj. marek.

Ogłoszone zestawienie miesięczne Banku Rzeszy wykazuje zwiększenie obiegu not o 598,8 milj. marek do ogólnej wysokości 4.230,6 milj. marek. Równocześnie zmniejszenie zapasu obcych dewiz wynosi 223,8 milj. marek. Pokrycie złota spadło z 51 % na 43.8 %, zaś pokrycie w złocie i w dewizach spadło z 55,4% na 47,6 %.

Ten niekorzystny bilans miesięczny spowodował na giełdzie pewną zniżkę papierów.

Kara śmierci w Niemczech.

W komisji prawnej parlamentu niemieckiego radzono nad tem, czy karę śmierci znieść, czy też nadal zatrzymać? Większość uchwaliła, ażeby jej nie znieść. W tym samym czasie sowiety ją znoszą.

Bunt marynarzy w Kronsztadzie.

Według nadeszłych z Kronsztadtu wiadomości, marynarze floty rosyjskiej podnieśli bunt, do uśmierzenia którego sprowadzić musiano siły wojskowe z Leningradu. Wiadomość o buncie dostała się do Rygi drogą okrężną, ponieważ prasa sowiecka otrzymała najsurowszy zakaz pisania o wypadkach kronsztadzkich.

Według tych wiadomości chodziło o bunt marynarzy na dwóch okrętach wojennych. Na okręcie tach przyszło do gwałtownej walki, w wyniku której zbuntowani marynarze zostali rozbrojeni i przewiezieni do więzienia.

Wyniki tureckiego spisu ludności.

Poraz pierwszy w dziejach Turcji odbyło się dnia 28 października bieżącego roku urzędowe liczenie ludności państwa tureckiego. Turecki urząd statystyczny ogłasza obecnie wyniki tego liczenia.

Cała ludność państwa tureckiego wynosi blisko 13 miljonów dusz, z tego przypada na obecną turecką stolicę Angorę 74.784, a na dawną turecką stolicę Konstantynopol przeszło 800 tysięcy mieszkańców.

W NIERÓWNEJ WALCE.

50) —o— (Ciąg dalszy).

Nie widział w tem nic zdrożnego. Sam mówił o sobie, iż był tęgim „kutiłą“, z przyjemnością wspominał te czasy i teraz najspokojniej położyłby się na drugi bok, gdyby nie groźny wzrok Glikieruszki...

Wstał leniwie, wzdychając na swoje generalskie obowiązki, naciągnął szlafrok na czerwonej flanelowej podszewce i w pantoflach podreptał do sali, z okien której widać było cały rynek i odgrywające się tam sceny.

Przechodziło to jego przypuszczenia.

— Atczajannyj naród!... — mruczał, — Atczajannyj naród!...

Patrzał, jak von Roop uganiał się za swoimi kornetami, zobaczył popa gramolącego się z wanienki i nie wiedział, co począć, gdy oświeciła go wreszcie jasna myśl.

Zadzwonił do kuchni, zbudził swego Stiopkę, posłał go coprędzej do koszar po trębaczy, ustawił ich wszystkich na swoim balkonie i kazał im trąbić pobudkę.

Dowcip ten poskutkował jak należy.

Oficerowie, posłyszawszy sygnał, opamiętali się nareszcie, młodsi porzucili dziewczęta, starsi przestali strzelać, orkiestra pułkowa zamilkła, spostrzeżono wreszcie Roopa, a na plac wjeżdżał już konno i kozacki pułkownik. Przyglądający się awanturze szeregowcy zmykali do koszar.

— Wot tie i skandał!...

Wołkow chyłkiem przekradał się do swego mieszkania w domu urzędu powiatowego. Dopadł bramy, wbiegł na schody.

Otworzył sobie drzwi cichutko, przez pierwszy pokój przeszedł na palcach i do jadalni zakradł się powstrzymując oddech. Brudno tu było, nieporządnie i pusto, jak w całem zresztą mieszkaniu. Na stole stał ciepły jeszcze zaśniedziały samowar, porozstawiane szklanki, służące tylko dla przyjmowania gości, kubki z poobtłukiwanemi uszkami, z których piły dzieci; na pozalewanej w wielu miejscach czerwonem winem i tłuszczami serwecie poniewierały się kawałki rąbanego cukru, skórki od pomarańcz, plasterki cytryny, sucharki, resztki niedojedzonych buterszntów, tuż koło blaszanej puszki z biszkoptami angielskiemi stała do połowy opróżniona flaszka koniaku Martela i pudełko po sardynkach.

Oczy Wołkowa zabłyszczały złośliwie.

— Zrali sabaki — mruknął przez zęby i jeszcze ostrożniej podszedł do drzwi sypialni żony.

Nachylił się i przez dziurkę od klucza zajrzał do wnętrza ciekawie.

W pokojach było już zupełnie widno i Wołkow mógł rozróżnić z łatwością wszystko co działo się za progiem, poza którym kończyła się jego władza i rozpoczynało jej panowanie.

Z boku stała toaleta damska, jak zawsze pełna flaszek, flaszeczek, perfum, kosmetyków, za toaletą licha kozetka z porozrzucanemi częściami kobiecego ubrania. Z pośród spódnic, kaftaników wyglądał jedwabny gorset, jakieś atłasowe części stanika, na ziemi zapomniane leżały pończochy i... czapka, oficerska czapka, z czarnym aksamitnym bortem i czerwonemi wypustkami...

Był to artylerzysta; na niskim tabureciku, tuż koło łóżka, złożył swój mundur ze złotemi szlifami o jednym przedziale i trzech gwiazdkach, dalej stały buty lakierowane z ostrogami.

— Tfuj! świnia! — splunął Wołkow z obrzydzeniem, nie powściągając się już wcale i kopnął w drzwi nogą mocno.

— Hej, czerti! Dyru by po krajniej mierie czem zakryli!...

W sypialni rozległ się łoskot padającego na podłogę ciała, stłumiony okrzyk kobiecy, lękliwy szept, pocem nastąpiła cisza, śród której tylko wyraźnie trzeszczała podłoga. Ktoś zbliżał się zwolna w tę stronę i zdradziecką dziurkę od klucza zatykał niezręcznie papierem.

Wołkow zawrócił teraz w przeciwną stronę, przeszedł przez pokój, postukując jakby umyślnie obcasami i skierował się na drugą stronę mieszkania ku swojemu gabinetowi.

W połowie drogi z bocznej stancyjki wypadł ku niemu wyrostek w koszuli na bosaka, widocznie prosto z łóżka.

— Papoczka, papoczka, a u mamy paruczik jest! Ty widał?...

Spojrzał na chłopaka surowo.

— Nie twoio dieło, paszoł spat'! — burknął ze złością.

Wyciągnął nagle rękę, pochwycił za czuprynę tego syna, w którego niesformowanych rysach twarzy każda linja przypominała mu kogoś obcego, i zaczął ich wszystkich razem bić, bić, bić.

— A tiebie za eto wot tak, wot tak, wot tak!...

Wystraszony i oburzony takim niespodziewanym zwrotem chłopak, wyrwał mu się z krzykiem:

— Czewo ty boisz? ty, ty, palicejskaja drjań!...

Wymykał mu się, uciekając z powrotem do stancyjki.

— Wor ty, złodiej!...

Zdążył ukryć się za drzwiami i zamknąć je za sobą na klucz tak, że rozpędzony „papoczka“ uderzył w nie tylko pięścią z całej siły.

— Ach ty szczenok, sukinsyn!... — zaryczał w poczuciu swej bezsilności, gdy z tamtej strony wołano jeszcze:

(Ciąg dalszy nastąpi.)

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Niedziela 6 listopada

Niedziela 22 po Ziel. Świątkach

Św. Feliksa, męczennika.

Św. Leonarda, wyznawcy † 529

SŁOW.: WSZEWŁAD.

W Tunisie w Afryce obchodzi Kościół św. uroczystość św. Feliksa, męczennika, który po swem pierwszem stałem wyznaniu zachowany został w więzieniu z przeznaczeniem na tortury, lecz już dnia następnego znaleziono go nieżywego, jak to podaje św. Augustyn przy wykładaniu jednego psalmu. — W Limoges we Francji uroczystość św. Leonarda, biskupa, ucznia św. Remigjusza.

Rocznice: 1450 Kazimierz Jagiellończyk godzi poróżnione stany. — 1661 zniesienie Rosji pod Gołubcem. — 1831 utworzenie w Paryżu pierwszego komitetu polskiego. — 1926 obrady siódmego zjazdu katolickiego w Poznaniu.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godzinie 6,54, zach. o godz. 16,28. — Księżyc wsch. o godzinie 15,39, zach. o godz. 2,29. — O godz. 2,51 Księżyc mija Urana.

Długość dnia wynosi 9 godzin 32 min.

Dni po N. Roku 309. do N. Roku 56.

Jutro poniedziałek 7-go listopada: Św. Amaranta, męczennika; św. Willibrorda, biskupa † 739. Wspomnienie św. czterech braci Koronatów, męczenników w Rzymie r. 304.

— **Posiedzenie w sprawie polsko-niemieckich rokowań ubezpieczeniowych.** Onegdaj u ministra pracy i opieki społecznej odbyło się posiedzenie, dotyczące spraw, wchodzących w zakres rokowań ubezpieczeniowych jakie toczą się między Polską a Niemcami w Berlinie.

W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele min. przemysłu i handlu, min. pracy i opieki społecznej, oraz insetytucyj ubezpieczeniowych z Poznańskiego i Województwa Śląskiego. Ze Śląska byli na posiedzeniu pp. dr. Benisz z ramienia Wyższego Urzędu Górniczego, dr. Hełmski, naczelnik Wydziału pracy i opieki społecznej, dr. Gunia z ramienia Zakładu Ubezpieczeń Społ. w Król. Hucie oraz dyr. Czapla i inspektor Bacik z ramienia Spółki Brackiej.

Referat na posiedzeniu wygłosił dr. Horowitz, który zobrazował całokształt przebiegu dotychczasowych wskazań. Po referacie wywiązała się szeroka dyskusja, w której zabierali głos przedstawiciele władz i instytucyj ubezpieczeniowych. W wyniku dyskusji ustalono charakter nowego etapu wskazań ubezpieczeniowych z Niemcami.

— **Zjazd duchowieństwa w Poznaniu.** Od dnia 14 do 19 listopada b. r. odbędzie się w Poznaniu na sali Bouleward przy placu Nowomiejskim 5 kurs duszpasterski. Otwarcie kursu na sali rekreacyjnej arcybiskupiego seminarjum duchownego w poniedziałek, dnia 14 listopada o godz. 6 wieczorem. Słowo wstępne wygłosi rektor arcybiskupiego seminarjum duchownego w Gnieźnie, ks. kanonik Kopernik. We wtorek, środę, czwartek i pątek (od 15 do 18 b. m.) wygłoszonych zostanie szereg wykładów przez znakomitych duchownych z całej Polski. Z diecezji śląskiej przemawiać będą we wtorek 15 b. m. ks. kanonik Lewek z Tarn. Gór, w czwartek 17 b. m. ks. prałat Kapica z Tych.

— **Koszta utrzymania.** Komisja Parytetyczna do ustalenia wskaźnika drożyźnianego ustaliła na posiedzeniu w dniu 31 października 1927 r. następujące zmiany w kosztach utrzymania rodziny pracowniczej za czas od 30 września do 31 października 1927 r.

A. Suma kosztów wyżywienia, oświetlenia, opału i mieszkania w dniu 31 października 1927 r. 170,72 zł., w dniu 30 września 1927 r. 170,63 zł. Różnica 0,09 zł. czyli wzrost o 0,05 proc.

B. Suma kosztów odzieży, bielizny i obuwia: w dniu 31 października 1927 r. 29,53 zł., w dniu 30 września 1927 r. 29,03 zł. Różnica 0.50 zł., czyli wzrost o 1,72 proc.

C. Łączne koszta utrzymania (A i B) w dniu 31 października 1927 r. 200,25 zł., w dniu 30 września 1927 roku 199,66 zł. Różnica 0,59 zł., czyli wzrost o 0,29%.

— **Podwyżka płac urzędniczych.** W kołach urzędniczych panuje przekonanie, że sprawa unormowania uposażeń urzędniczych nastąpi dopiero od nowego roku budżetowego, t. j. od 1 kwietnia 1928 r. Natomiast w pierwszym kwartale 1928 r. nastąpi nieznaczna podwyżka pensyj. Wogóle trudno zorjentować się w sprawie regulacji uposażeń urzędniczych wobec braku szczegółów preliminarza budżetowego na rok 1928/29.

Województwo śląskie

* **Umorzenie długu Kurji Biskupiej.** W nr. 22 „Dziennika Ustaw Śląskich“ ogłoszono ustawę z dn. 19 października 1927 r., w myśl której sejm śląski umorzył dług Kurji Biskupiej w Katowicach zaciągnięty w skarbie śląskim w wysokości 950 tys. zł.

* **Ofiary na budowę Katedry.** Na budowę Katedry Śląskiej złożono w dalszym ciągu 1672,63 zł. tytułem ofiar dobrowolnych. Między innemi ks. dziekan Skowroński z Mikołowa złożył 500 zł. (o)

* **Ofiary na Seminarjum Śląskie.** W dalszym ciągu złożono na umeblowanie Śl. Seminarjum Duchownego 4.437,13 zł. Dziesięciu ofiarodawców złożyło po 400 złotych, a mianowicie: ks. prob. Dudek z Janowa, bractwo Różańcowe z Szopienic, ks. Brandys z Michałkowic, Apostolstwo Mężów z Rybnika, parafje: Murcki, Chorzów, Czechowice, Michałkowice, św. Jadwigi w Król. Hucie i zakłady Hohenlohego. (o)

* **Wynagrodzenie dla księży, udzielających nauki religji.** W myśl ustawy z dnia 19 października 1927 r., ogłoszono w nr. 22 „Dziennika Ustaw Śląskich“ księża, udzielający nauki religji w charakterze nauczycieli nieetatowych w publicznych szkołach powszechnych w województwie śląskiem, otrzymają za te czynności osobne wynagrodzenie. Wynagrodzenie za każdą godzinę nauki religji w publicznych szkołach powszechnych ustala się na 2.50 zł. Wynagrodzenie powyższe płatne jest z dołu w 10 rach. miesięcz. Za opuszczoną godzinę nauki potrąca się 2.50 zł. Opuszczenie godzin nauki z powodu choroby, trwającej nie dłużej niż miesiąc, jak również z powodu przerwy nauki w czasie feryj świątecznych lub czasowego zamknięcia szkoły dla innych przyczyn niezależnych od nauczyciela religji, oraz nieobecność duszpasterza na lekcji, spowodowana funkcjami liturgicznemi, związanemi z wykonywaniem urzędu duchownego, nie stanowi podstawy do potrącenia. Jeżeli choroba nieetatowego nauczyciela religji trwa dłużej, niż miesiąc, za opuszczone godziny nauki w drugim i następnych miesiącach choroby dokonuje się potrącenia z wynagrodzenia w wysokości 2.50 zł za godzinę. Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i obowiązuje od 1 kwietnia 1927 r. Od tego terminu tracą moc obowiązującą wszystkie ustawy i przepisy w przedmiocie objętym tą ustawą.

***Podrożenie cegły.** Brak cegły z powodu wywozu z województwa śląskiego powoduje zwyżkę cen cegły. Obecnie cegła podrożała 6 do 10 złotych na tysiącu. Warszawscy paskarze zakupują cegłę za 50 do 60 złotych za tysiąc na Śląsku i w Poznańskiem, a od Koluszek sprzedają ją za 120 złotych za tysiąc, przez co cegła na budowli w Warszawie dochodzi do 140 złotych za tysiąc. Ani ceny śląskie, ani warszawskie nie są uzasadnione, ponieważ zarobki ceglarzy są bardzo liche.

* **Stały wzrost wydobycia węgla na Śląsku.** Według prowizorycznych obliczeń wydobycie węgla w zagłębiu śląskiem wynosiło w październiku b. r. 2.507.000 ton, to znaczy o 113.000 ton więcej, aniżeli w miesiącu wrześniu. Zaznaczyć wypada, że gdyby nie brak wagonów, który wynosił w październiku ogółem 9.152, wydobycie węgla mogłoby osiągnąć poziom z miesiąca stycznia b. r. t. j. poziom z czasów przedwojennych. Brak wagonów dał się szczególnie silnie odczuć w okresie od 15 do 25 października, a tłumaczy się to zwiększeniem transportu artykułów żywnościowych do ośrodków przemysłowych.

* **Wyjazd murarzy z województwa śląskiego.** W ostatnich dniach wyjechało 5 grup murarzy, każda składająca się z 10—20 murarzy do Poznania i Krakowa. Do Warszawy wyjechała grupa 50 murarzy z dwoma podmajstrami na czele. Kilkadziesiąt agentów kręci się ustawicznie po Śląsku, którzy werbują murarzy do Warszawy, Krakowa, Gdyni i Poznania. Interes się im udaje, ponieważ dla braku cegły u nas na Śląsku murarzy się zwalnia.

* **Spór budowlany przed komisją pojednawczą.** W poniedziałek, dnia 7-go b. m. rozstrzygać będzie komisja pojednawcza i rozjemcza w Katowicach spór o podwyżkę zarobków od 1-go listopada 1927 roku o 20 procent.

* **Budowlarze protestują.** Liczne zebrania Związku pracowników budowlanych Z. Z. P. odbywające się w 25 miejscowościach górnośląskiej części województwa śląskiego domagają się:

1. Poprawy zarobków od 1 listopada w tej sile zakupu jaką posiadał zarobek w lipcu 1925 r. ustalony na zasadzie 5,19 złotych za dolara czyli ustalenia zarobku godzinnego murarza i cieśli z 84 gr. w lipcu 1925 roku na 1,50 zł.

2. Kategorycznie protestują przeciw zamiarowi wprowadzenia dalszych kategoryj płac i zatrudniania niefachowców za murarzy i cieśli.

3. Dopominają się uregulowania umową zbiorową sprawy terminatorów poniżej lat 19 i ponad 19 lat, oraz w celu wyszkolenia potrzebnych sił budownictwu, brania uczni w naukę.

4. Żądają, aby komisja pojednawcza i rozjemcza rozstrzygnięcia sporu nie przewlekała i spiesznie się sporem zajęła i tem samem przyczyniła się do tego, że zostaną województwu śląskiemu zatrzymane siły fachowe: murarze i cieśle.

5. Zebrani protestują przeciw wywozowi cegły z województwa śląskiego i domagają się przymusowego uruchomienia bezczynnych cegielń, oraz ustalenia cen za cegłę pod nadzorem władz, związków pracodawców i pracobiorców. Prędkie uregulowanie tej sprawy jest nader wielce palące, ponieważ grozi masowe zwolnienie murarzy z pracy, które powiększy bezrobocie.

6. Zebrani ostrzegają budowlarzy w dawaniu podpisów na żądania socjalistycznego związku metalowców, domagającego się wyrzucenia prywatnych firm budowlanych z kopalń i hut. Tem żądaniem chcą sosjaliści obniżyć zarobki budowlarzom po hutach i kopalniach i służyć wielkiemu przemysłowi w proletaryzowaniu wolnych rzemieślników i samym budowlarzom szkodzić. Zebrani domagają się osobnych umów zbiorowych dla budowlarzy po kopalniach i hutach.

7. Zebrani wzywają wszystkich murarzy, cieśli i robotników budowlanych do natychmiastowego zorganizowania się w Związku pracowników budowlanych Z. Z. P., przestrzegania warunków umowy zbiorowej, a w razie niedotrzymania warunków dochodzenia swych praw przez obronę prawną związku. Umowa zbiorowa jest na to, aby obie strony: pracodawców i pracobiorców ją przestrzegały, ponieważ tą drogą mogą obie strony uniknąć poważnych strat gospodarczych.

* **Podwyżka zarobków w przemyśle metalowym.** W czwartek odbyły się w Katowicach układy o podwyżkę zarobków dla robotników, zajętych w obróbczym przemyśle metalowym. Rokowania zakończyły się zwycięstwem robotników, albowiem podwyższono im zarobki o 5 procent. Nowa umowa jest ważna do końca lutego 1928 r.

Z Katowickiego.

Katowice. (Komunikat Dyrekcji Pocztowej). Dyrekcja Poczt i Telegrafów komunikuje: Z dn. 15 listopada rb. przemienia się agencję pocztową Dąb, powiat Katowice, Województwo Śląskie na urząd pocztowo-telegraficzny V. klasy o pełnym zakresie działania, tak w służbie nadawczej jak i oddawczej.

— (Wybitny malarz polski przybył do Katowic). Jak się dowiadujemy, przybył do Katowic artysta malarz p. Stanisław Gilewski, autor portretów wybitnych osobistości świata, jak Papieża, prezydenta Republiki Czechosłowackiej, Masaryka, arcybiskupa krakowskiego księcia Sapiehy, patrjarchy Nektarisa, b. premjera Skrzyńskiego i in. P. Gilewski zamierza pracować nad większą kompozycją na tle ciężkiego przemysłu Górnego Śląska. Ma to być duży obraz, przedstawiający scenę odlewania żelaza w hucie żelaznej. Poza tem ma p. Gilewski wykończyć portret pre-

zesa Syndykatu żelaza, p. Balcera. Artysta przebywa stale w Wiedniu, gdzie będzie malował portrety: kanclerza austrjackiego ks. Seipla i posła polskiego w Wiedniu, dra Badera.

— (Wojewódzka komisja kontroli cen). W najbliższym czasie zostanie utworzona wojewódzka komisja do badania cen artykułów spożywczych, która będzie miała kontrolę nad prawidłowem ustaleniem cen w województwie śląskiem, nie wyłączając targowicy centralnej w Mysłowicach. — Utworzenie takiej komisji przyjmie publiczność z ulgą do wiadomości, gdyż zniknie dotychczas istniejąca różnolitość cen na jedne i te same artykuły.

— (Zatarg wśród rzeźników). Ostatnie posiedzenie komisji do ustalenia cen przy magistracie było widownią ciekawego zajścia. Przybyło bowiem dwóch rzeźników z Królewskiej Huty, którzy zarzucili swym kolegom katowickim, że towar przez tych wyrabiany jest gorszy od towaru wyrobów królewskohuckich i że rzeźnicy katowiccy nie dotrzymują cen. Ciekawa ta sprawa wywołała zrozumiałe zainteresowanie i rozegra się przed sądem, gdzie będzie można bliżej się dowiedzieć istoty zarzutów rzeźników królewskohuckich.

— (Niemcy przeciw komisarycznej radzie miejskiej). Już wczoraj donosiliśmy o wniesieniu przez Niemców protestu do urzędu mniejszościowego przeciw rozwiązaniu rady miejskiej i składowi rady komisarycznej, mianowanej przez Radę Wojewódzką. Obecnie gazety niemieckie ogłaszają komunikat „Deutsche Partei" i „Deutsche Katholische Volkspartei", w którym partje te zwracają się do Niemców, aby nikt nie obejmował urzędu w komisarycznej radzie miejskiej, gdyż byłoby to uznaniem „nieodpowiedniego traktowania Niemców ze strony Polaków." Zanosi się więc na bojkotowanie rady komisarycznej ze strony Niemców, można bowiem przypuszczać, że część radnych komisarycznych Niemców zastosuje się do komunikatu.

— (Ulepszenie w kierownictwie). Za przykładem stolicy, pewna liczba policjantów, regulujących ruch w większych miastach województwa śląskiego otrzyma wkrótce białe pałeczki zamiast ciemnych, używanych dotychczas. Pałeczki takie, jako widniejsze, bardziej nadają się do regulacji ruchu ulicznego.

— (Wielka afera przemytnicza sacharyny). W tych dniach władze policyjne przytrzymały olbrzymi transport sacharyny, wynoszący przeszło 400 kg. W związku z powyższem aresztowano szajkę przemytników, składającą się z kilku osób, której sieć była szeroko rozgałęziona. Urząd celny skonfiskował samochód, specjalnie przystosowany do celów przemytniczych w warsztatach, mieszczących się przy garażu Łabusia w Katowicach, przy ul. Mikołowskiej. Ze względu na toczące się śledztwo, szczegóły afery narazie trzymane są w tajemnicy.

Mysłowice. (Odrzucenie apelacji). Dr. Radwański, były burmistrz miasta Mysłowic zwrócił się po zawieszeniu go w urzędowaniu do sądu apelacyjnego w Warszawie, gdzie w tych dniach rozpatrywano zażalenie. Ponieważ wiele z zarzutów okazały się prawdziwe, została apelacja dr. Radwańskiego odrzucona.

pod Katowice.

Siemianowice w Katowickiem. (Przemytnicy w rękach policji). Przed kilku dniami w ręce policji czeladzkiej wpadła szajka przemytników, którzy przemycali z Niemiec wszelkiego rodzaju towary. Patrolujący na ul. Szpitalnej posterunkowy zauważył jadącą w jego stronę dorożkę z trzema podróżnymi, którzy na widok policjanta okazali wielkie zaniepokojenie i trwożliwie oglądając się zjechali na drogę polną, prowadzącą do Grodźca. Zaintrygowany bojaźliwem zachowaniem się jadących, policjant udał się w pościg za pędzącą już galopem dorożką. Po kilkuminutowym pościgu udało mu się dopędzić dorożkę i wraz z pasażerami odprowadzić do komisarjatu policji w Czeladzi. Tu okazało się, że są to: Józef i Paweł bracia Rabus ze wsi Kamyce i Paweł Blaszczyk z Żychcic, zawodowi przemytnicy, którzy razem przemycali z Niemiec jedwab w ilości 37 kg. Kontrabandę odwieziono do urzędu śledczego w Sosnowcu, zaś przemytników odesłano do dyspozycji sędziego śledczego.

Z Świętochłowickiego.

Świętochłowice. (Godziny urzędowe). W myśl uchwały Rady ministrów z dnia 17 października godziny urzędowania w tutejszem starostwie i wydziale powiatowym od dnia 1-go listopada rb. ustanowione są od 8,30 do 15,30, w soboty od godz. 8,30 do 14-ej.

Król. Huta. (Nieudana konferencja starszych brackich). Wiadomości o nieudanej konferencji starszych brackich, zamieszczona w numerze na 4 b. m., wymaga pewnego uzupełnienia. Konferencję zwołał bez porozumienia się ze związkami zawodowemi starszy bracki Sowa (socjalista niemiecki). Wobec tego udział w konferencji był tak nikły. Zwołujący krytykował przewodniczącego koła starszych brackich p. Poloczka, że ten już dawno był powinien zwołać konferencję. W dalszym ciągu niejaki p. Tajnert krytykował obecną gospodarkę w Spółce Brackiej, zwalając całą winę na obecne położenie na zarząd, składający się z członków Z. Z. P. Obecny na konferencji p. poseł Kot wskazał, że właśnie obecny zarząd stara się uporządkować gospodarkę w Spółce Brackiej, podczas gdy przy urzędowaniu p. Tajmerta sprawy te całkowicie zaniedbano. W krótkiem przemówieniu przedstawił zebranym przyczynę podwyższenia składek w Spółce Brackiej. Na tem konferencję zamknięto. Zaznaczyć wypada przy tej sposobności, że ostatnia konferencja starszych brackich odbyła się dopiero dnia 16 października b. r. i wobec tego krytyka p. Poloczka nie była na miejscu.

— (Koncert na urządzenie Gwiazdki). Towarzystwo św. Wicentego a Paulo przy par. św. Jadwigi urządza w niedzielę, dnia 6-go b. m. o godz. 7-mej wieczorem na sali hr. Reden koncert z łaskawym współudziałem miejscowych chórów i orkiestr gimnazjalnych pod dyrekcją ich zasłużonych dyrygentów. Cały dochód przeznaczony jest na urządzenie Gwiazdki dla najbiedniejszych ludności miasta. Zarząd, w przekonaniu, że społeczeństwo i tym razem przez liczne przybycie poprze dążenia jego w kierunku uzyskania jaknajwiększej kwoty na tak humanitarny cel, dokłada wszelkich starań aby całość wypadła okazale.

— (Zuchwałość złodzieja). W środę ubiegłą wracała żona rzeźnika Goli po skończonym targu z Król. Huty do Chorzowa jednokonną furmanką. Na ul. Król. Huckiej spadło koło od wozu. Gdy właścicielka razem z parobkiem starała się naprawić szkodę doskoczył do wozu jakiś wyrostek i korzystając z chwilowej nieuwagi Golowej, porwał znajdującą się pod siedzeniem na wozie torebkę, w której znajdowała się kwota 700 złotych, poczem zaczął uciekać. Za zuchwałym złodziejem puścili się w pogoń przechodnie m. i. także jeden rowerzysta. Złodzieja niebawem ujęto, pieniądze oddano właścicielce a rzezimieszka policji, która stwierdziła, że jest to siednastoletni Brzuska zamieszkały w Siemianowicach.

Hajduki Wielkie w Świętochłowickiem (Koncert Stow. Muzycznego). W ubiegły czwartek 3. bm. w Hajdukach Wielkich odbył się 1. koncert w sezonie zimowym, wykonany przez orkiestrę Stowarzyszenia Muzycznego, pod batutą cenionego kapelmistrza p. Józefa Merschkoettera. Sala Kat. Domu Związkowego, aczkolwiek największa w Hajdukach W. zapełniła się po brzegi miłośnikami muzyki. Koncert rozpoczął się o godz. 7-mej i pół wieczorem. Drugą część programu wypełnił koncert skrzypcowy-solowy, wykonany przez Otonna Kemnica, 20-letnie go młodzieńca. Przy akompanjamencie fortepianu przez panią Śliwiankę solista wykonał szereg utworów „Viotti'ego". Trzecią część programu wypełniały utwory kompozytorów przeważnie włoskich. Koncerty urządzane przez powyższe Stowarzyszenia cieszą się wielką popularnością. Życzeniem publiczności Wielkich Hajduk byłoby, aby podobne koncerty urządzane zostały w porze zimowej częściej, będące prawdziwemi pięknemi wieczorami dla miłośników muzyki.

Nowy Bytom w Świętochłowickiem. (Kurs maturyczny). Przy gimnazjum komunalnem w Nowym Bytomiu ma być wkrótce otwarty kurs maturyczny na wzór takichże w Król. Hucie i Katowicach. Lekcje przewidziane są dziennie (oprócz niedziel) od godz. 18-ej do 21-ej. Koszta wynoszą około 30 zł. ew. mniej. Wzięcie udziału ze względu na siedzibę kursów przedewszystkiem zaleca się osobom z Nowego Bytomia i okolicy. Zgłoszenia przyjmuje się w urzędzie gminnym, pokój nr. 6 (p. inspektor biur Dworok). Po zgłoszeniu się odpowiedniej liczby uczestników zwołane będzie posiedzenie organizacyjne, na którem omówione będą z uczestnikami bliższe szczegóły.

Szarlej w Świętochłowickiem. (Wieczór pieśni). W niedzielę, dnia 6 bm. urządza Tow. śpiewu „Wanda" swój doroczny wieczór pieśni, na który złożą się występy chóralne, również i bratnich towarzystw z Brzozowic i W. Piekar. Odśpiewanych zostanie przeszło 30 pieśni. Wieczór odbędzie się w lokalu p. Kubańskiego.

Giełda pieniężna i towarowa.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej w dniu 3-go listopada 1927 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8.88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43.29 zł.; za 100 franków francuskich 34.93 złotych; za 100 szylingów austrjackich 125.54 złotych; za 100 koron czeskich 26.35 zł.; za 100 lirów włoskich 48.60 zł.; za 100 franków szwajcarskich 171.39 zł.; za 100 belgów 123.87 zł.

Z Pszczyńskiego.

Pszczyna. (Z życia ogniska Młodzieży). W niedzielę, dnia 6 listopada rb. urządza Ognisko Młodzieży przy szkole dokształcającej wieczorek, składający się z przedstawienia teatralnego i zabawy tanecznej. Odegrane zostaną sztuki: „Ulicznik Warszawski" i „Legioniści". Po przedstawieniu zabawa taneczna. Początek wiecz. o godz. 8-ej na sali „Hotelu Pszczyńskiego. (z)

— (Targ na konie i bydło). W środę, dnia 9-go b. m. odbędzie się w Pszczynie targ na konie i bydło.

— (Ważne dla uchodźców). Uchodźcy, którzy roszczą sobie prawo do jakichkolwiek odszkodowań, winni zgłosić się natychmiast w ratuszu pokój nr. 4 po odbiór formularzy do deklaracji. Deklarację należy wypełnić i podpisać atramentem i zwrócić magistratowi najpóźniej do dnia 10. listopada rb. Kto deklaracji w przepisanym terminie nie zwróci, nie będzie miał żadnych pretensji do odszkodowania. W rachubę wchodzą tylko ci uchodźcy, którzy byli zmuszeni uchodzić na teren województwa śląskiego do 1. stycznia 1923 r.

— (Pow. Kom. Uzup.) w Pszczynie podaje do wiadomości, że nowe wnioski o zaopatrzenie inwalidzkie będą załatwiane przez P. K. U. odmownie, jako wniesione w terminie spóźnionem tj. po 30 marca 1926 roku. (z)

Murcki w Pszczyńskiem. (Zamianowanie). Wojewoda śląski zamianował p. Szczepana Trembaczewskiego, kierownika szkoły w Murckach, zastępcą naczelnika urzędu okręgowego Murcki, obejmującego gminy Murcki i Wesoła. (z)

Lędziny w Pszczyńskiem. (Pomór świń). Starostwo w Pszczynie zarządza wobec stwierdzonego pomoru świń w gminie Lędziny co następuje: a) Gminą Lędziny stanowi ścisły obwód kontumacyjny. b) Na granicy początkowej i końcowej gminy Lędziny należy wywiesić na miejscu widocznem i dobrze przystępnem tablicę z napisem „Zamknięto z powodu pomoru świń". c) Wywóz świń z obwodu kontumacyjnego jest wzbroniony. d) Przywóz świń może nastąpić tylko za pozwoleniem miejscowej władzy policyjnej. e) Przez obwód kontumacyjny nie wolno pędzić świń. Transporty świń przez zamkniętą miejscowość są dozwolone pod warunkiem przewiezienia ich bez zatrzymania się. f) Wspólne paszenie oraz kąpanie świń różnych właścicieli jest również wzbronione. Przyprowadzenie świń na targi wogóle jest niedopuszczalne. Świnie chore względnie podejrzane o zarażenie się wolno wywozić po uzyskaniu zezwolenia urzędu okręgowego i to tylko do natychmiastowego zabicia. Zabicie musi nastąpić w publicznej rzeźni. O każdym zaszłym wypadku wybuchu zarazy należy natychmiast donieść miejscowej władzy policyjnej lub posterunkowi policji, który bezzwłocznie zawiadamia powiatowego lekarza weterynaryjnego drogą telefoniczną lub telegraficzną. Analogiczne doniesienie należy równocześnie przedłożyć starostwu. Przekroczenie niniejszego rozporządzenia podlegają przepisom karnym §§ 74—77 ustawy o zarazach zwierzęcych z dnia 26 VI. 1909 Dz. U. Rz. P. str. 519.

Piotrowice w Pszczyńskiem. (Wieczór pieśni). Zawsze ruchliwe na polu kulturalno-oświatowem tow. śpiewu „Jutrzenka" urządza w niedzielę, dnia 6 listopada rb. w sali pana Kramzy „Wieczór pieśni". Na program złożą się produkcje śpiewu solowego p. Jaroszkówny z Katowic, p. Tworzówny uczennicy instytutu muzycznego w Katowicach na fortepjanie, p. Teichmana na ksylofonie i występu chóru mieszanego.

Zarząd.

Grzawa w Pszczyńskiem. (Kurs rolniczy) odbędzie się we wtorek 8 i w środę 9 listopada br. w lokalu p. Wojtasa w Grzawie. Z kursu korzystać mogą wszyscy gospodarze Miedźny, Grzawy i okolicznych wiosek. Początek o godz. 8-mej rano. **Kurs jest bezpłatny.**

Imielin w Pszczyńskiem. (Z urzędu stanu cywilnego). Na wniosek wydziału powiatowego w Pszczynie wojewoda śląski zamianował naczelnika urzędu okręgowego w Imielinie p. Wiktora Warzechę urzędnikiem stanu cywilnego na okręg Imielin.

Z Rybnickiego.

Rybnik. (Przedstawienie teatralne). Towarzystwo śpiewu „Seraf" urządza w niedzielę 6-go listopada na sali hotelu Swierklaniec wielkie przedstawienie teatralne. Odegrany będzie dramat historyczny „Kasper Karliński" czyli „Obrona Olsztyna". Sztuka posiada treść bardzo poważną, w obrazach jest żywą i porywa duszę słuchacza. Nikt nie powinien zaniedbać w tym dniu pójść na to przedstawienie, które z nakładem wielkiej przygotowawczej pracy będzie wystawione. Przedstawienie przypomni nam dawne rycerskie boje i uświetni chwalebną rocznicę odzyskania niepodległości Rzeczypospolitej. Zarząd Tow. zwraca się do publiczności z prośbą, ażeby jaknajliczniej wzięła udział w przedstawieniu. Bilety na miejsca do siedzenia od 1—3 zł. i do stania po 50 gr. można otrzymać w księgarni p. Basisty, lub w dniu przedstawienia przy kasie od godz. 6-tej wieczorem. Początek przedstawienia o godz. 7.30.

Ze sądów.

Nadużycia podatkowo - solne przed sądem.

Dnia 4-go listopada br. wydział karno-skarbowy sądu okręgowego w Katowicach rozpatrywał sprawę Pawła Garbińskiego, Zygmunta Garbińskiego, Seweryna Jakóbowicza i Jakóba Koblenza kupców z Katowic o nadużycie na szkodę skarbu państwa.

Mianowicie latem br. wykryto w Katowicach w firmie Pawła Garbińskiego wielkie nadużycia skarbowe w związku z innemi malwersacjami księgowemi w sprawie sprzedaży i kupna soli. Jak zarzuca akt oskarżenia, oskarżeni od połowy roku 1924 do 1927 wspólnie jako kierownicy i wspólnicy firmy p. Garbiński w Katowicach zakupywali w Wieliczce sól przemysłową i sprzedawali ją kupcom z Bielska, Białej, Sosnowca itp. za sól jadalną, czem ukrócili podatek na szkodę skarbu państwa na sumę około 300 tysięcy złotych.

Na rozprawę zjawili się oskarżeni Paweł Garbiński, który przebywał dotąd w szpitalu, zwolniony z powodu choroby na oczy z aresztu śledczego, brat jego Zygmunt Garbiński i Seweryn Jakubowicz, którzy zbiegli byli za granicę, a stawili się na rozprawę otrzymawszy poprzednio listy żelazne od władz polskich, zwalniające ich aż do wyroku w tej sprawie, i czwarty oskarżony Jakób Koblenz sprowadzony z więzienia śledczego, w którem dotąd przebywał.

Stawili się na rozprawę w charakterze rzeczoznawców inżynier żup solnych w Wieliczce p. Feil i sztygar Grzybowski, a także radca skarbowy Kołodziejczyk z Katowic. Oprócz tego powołano też około 40 świadków.

Z powodu niezjawienia się kilku ważnych świadków na rozprawę sąd odroczył rozprawę a równocześnie wydał nakaz aresztowania Pawła Garbińskiego z tem, że będzie wypuszczony po złożeniu kaucji w wysokości 50.000 złotych. Co się tyczy oskarżonego Koblenza to sąd odmówił wnioskowi obrońcy o wypuszczenie go na wolność o ile nie złoży kaucji w wysokości 30.000 złotych. (W. K.)

Brutalny napad na funkcjonarjuszy policji w sądzie.

Dnia 3 listopada br. w sądzie powiatowym w Katowicach rozpatrywana była sprawa Leona Nowaka i braci Franciszka i Stefana Żurków oskarżonych o popełnienie kilku śmiałych kradzieży z włamaniem w Katowicach i okolicy.

Ze względu na to, że oskarżeni prosili o zawezwanie nowych świadków rozprawę odroczono i oskarżonych odprowadzono z powrotem do aresztu śledczego. W chwili, gdy oskarżeni byli na korytarzu sądowym, znalazło się przy nich kilku ich towarzyszy. Jeden z nich, widząc wywiadowcę Kożusznika, głównego winowajcę aresztowania jego towarzyszy, rzucił się na Kożusznika i grubym kijem uderzył go z całej siły w twarz. Wywiadowca ze strzaskanym nosem, okrwawiony musiał udać się do szpitala, a niefortunnego obrońcę swych towarzyszy na miejscu zaaresztowano. (W. K.)

Razem młodzi!

Takie hasło łączy męską młodzież wszystkich stanów do wspólnej pracy pod wspólnym sztandarem Krzyża i Orła Białego. Jeżeli już zawsze na sztandarze Młodzieży Polsko-Katolickiej jaśniała treść pracy „Bóg i Ojczyzna", daleko raźniej biją serca i splatają się dłonie, gdy młodzież polska uczcić pragnie św. rodaka, bohatera. Uroczystość św. Stanisława Kostki to Święto Młodzieży, przy którem nie może braknąć ani jednego młodzieńca, czującego po polsku, po katolicku. W każdej parafji przygotowuje młodzież uroczystość wspaniałą na dzień swego patrona. W dniu 13 listopada — w niedzielę młodzież pragnie wystąpić gremjalnie z tem, na co ją stać, dlatego całe społeczeństwo powinno wesprzeć tą młodzież naszą, dlatego każdy uczciwy obywatel udekoruje się w tenże dniu żetonem, podawanym przez młodzież, udekoruje swe okna nalepkami, które nabyć może w każdej parafji.

Święto Młodzieży przygotowuje się także skupieniem ducha. W tym celu odbędą się w Katowicach, w kościele Najśw. Panny Marji nauki i nabożeństwo w czwartek 10-go, w piątek 11-go i 12-go bm. wieczorem o godz. 7½. W kościele katedralnym w Załężu i Bogucicach będzie w sobotę wieczorem o godz. 7½. W kościele Katedralnym w Załężu i Bogucicach będzie w sobotę wieczorem o godz. 7½ wspólna adoracja młodzieży łącznie z nauką. W sobotę, dnia 12 listopada br. będzie w każdej parafji sposobność do spowiedzi św., by w niedzielę, w samą uroczystość przyjąć wspólnie Komunję św.

Czy możemy im przeszkadzać? O nie.

Każdy pracodawca, czy w handlu, czy w przemyśle, rzemiośle i rolnictwie niechyba udzieli młodzieży potrzebnego czasu do takiego przygotowania, ale sam zachęci każdego młodzieńca do udziału. Zapewne i młodzież szkół średnich samorzutnie połączy się także w tym roku z młodzieżą, pracującą w jej modłach i nabożeństwach do św. Patrona. W zeszłym roku już taki wzorowy dałaś dowód solidarności!

Kto rozumie, że młodzież, to nasza przyszłość, to nasz byt — ten nie poskąpi czasu ani materjalnej pomocy, a tak dopomoże wspaniałomyślnie do urzeczywistnienia hasła „Razem Młodzi"!

VII Polski Kongres Przeciwalkoholowy.

Odezwa do Społeczeństwa.

Ciężkie położenie ekonomiczne i polityczne, w jakiem znalazła się Rzeczpospolita po odzyskaniu niepodległości, wymaga wytężenia wszystkich sił w celu wzmocnienia i ugruntowania samych podstaw bytu i rozwoju narodu i państwa.

Alkoholizm jest jedna z najcięższych klęsk społecznych, powodujących cały bezmiar zniszczenia pod względem moralnym, fizycznym i materjalnym.

Konieczna więc i niezbędna jest energiczna i wytrwała walka z tą wielką, a tak zadawnioną chorobą naszą — ale walka taka może być skuteczną jedynie wówczas, gdy ją prowadzi się wspólnemi siłami całego społeczeństwa.

Obradom w sprawie wynalezienia i zorganizowania najlepszych sposobów walki z alkoholizmem poświęcony będzie

VII-my Polski Kongres Przeciwalkoholowy w Warszawie

w dniach 13-go i 14-go listopada 1927 r.

Do udziału w obradach Kongresu wzywamy i zapraszamy wszystkie organizacje samorządowe, społeczne, oświatowe oraz tych wszystkich, komu bliską jest doniosłość społeczna i państwowa naszej akcji.

Złączmy się wszyscy we wspólnym wysiłku zbożnej pracy dla dobra przyszłych pokoleń!

PROGRAM:

13-go X. Niedziela:

Godz. 9.30 Nabożeństwo w Kościele Zbawiciela.
„ 10.30 Otwarcie Kongresu, wybór prezydjum i przewodn. Komisyj. Powitania.
„ 11.30 Prof. dr. Paweł Gantkowski (Poznań) „Jak uczyć społeczeństwo zrozumienia dla niebezpieczeństwa alkoholizmu."
„ 12.15 Ks. Proboszcz K. Niesiołowski (Pleszew) „Zadania duchowieństwa w walce z alkoholizmem."
„ 13.00 Prof. dr. R. Radziwiłłowicz (Wilno) „Rola i zadanie lekarza w walce z alkoholizmem."
„ 13.40 Pokaz wystawy przeciwalkoholowej przez p. Mikołaja Skibę.
„ 14.20 Przerwa obiadowa.
„ 16.30 Prof. dr. Adam Wodziczko (Poznań) „Alkoholizm a zwyrodn. dziedziczne."
„ 17.15 Prof. dr. L. Wachholz (Kraków) „Alkohol a przestępstwo."
„ 18.00 Prof. dr. Tadeusz Strumiłło (Lublin). „Organizacje młodzieży polskiej w walce z alkoholizmem."
„ 18.45 Przerwa.
„ 21.00 Raut.

14. X. Poniedziałek:

Godz. 9.30 Dr. Czesław Wroczyński (Warszawa) „Alkoholizm a gruźlica."
„ 10.15 J. Glass, Sędzia Sądu Najwyższego Warszawa) Udział kolejarzy w walce z alkoholizmem."
„ 11.00 Dr. Ryszard Kunicki (Kraków) „O roli i zadaniach kas chorych w walce z alkoholizmem."
„ 11.50 Marja Moczydłowska b. posłanka (Wysokie Mazowieckie) „Sejm, rząd i społeczeństwo w walce z alkoholizmem."
„ 12.30 Przerwa obiadowa.
„ 15.00 Obrady Komisyj.
„ 18.00 Prof. dr. Władysław M. Kozłowski (Poznań) „Prohibicja w Ameryce" — i jednocześnie obrady Komisji Głównej.
„ 18.50 Zebranie plenarne Kongresu. Uchwalenie rezolucyj. Zamknięcie Kongresu.

15. XI. Wtorek:

Zwiedzenie miasta. Wycieczki. Teatr. Film Przeciwalkoholowy.

Podczas Kongresu otwarta będzie w Gmachu P. Szkoły Higjeny Wystawa Przeciwalkoholowa (13 do 27 listopada) — Kongres poprzedzi: Kurs alkohologji w P. Szkole Higjeny (8 do 14 listopada).

Teatr Polski w Katowicach

Gościnne występy znakomitego basisty opery Warszawskiej Aleksandra Michałowskiego.

Dyrekcja Teatru Polskiego otrzymała telegram od p. W. Kaczmara donoszący, że z powodu nagłego ochrypnięcia nie będzie mógł wystąpić w sobotę, dnia 5 bm. w „Żydowce" i we wtorek 8 listopada we „Fauście" wobec czego udało się dyrekcji Teatru pozyskać na gościnne występy znakomitego basistę opery warszawskiej pana Aleksandra Michałowskiego. Pan Aleksander Michałowski wystąpi w sobotę, dnia 5 bm. w partji kardynała w „Żydówce" i we wtorek, dnia 8 listopada w partji Mefista w „Fauście". Bilety zakupione na gościnny występ W. Kaczmara zachowują swoją ważność na gościnne występy p. A. Michałowskiego.

Gościnny występ Stanisława Drabika.

Znany i lubiany przez publiczność tenor p. Stanisław Drabik, obecnie artysta opery królewskiej w Zagrzebiu wystąpi w operze katowickiej tylko jeden raz tj. we wtorek, dnia 8 listopada w partji tytułowej w operze Gounoda „Faust".

Bilety do nabycia w kasie teatru. Telefon 24.48.

Niedzielne popołudniowe przedstawienie popularne.

W niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 3.30 po poł. odegraną będzie po cenach popularnych skrząca humorem i dowcipem komedja w 3 aktach J. Berra i L. Verneuilla „Mecenas Bolbec i jego mąż" z pp.: Bohdańska (rola tytułowa), S. Skulska, S. Sawicka, W. Kuncewiczem, J. Mazankiem, M. Zonerem w rolach głównych.

„Casanova".

Wystawiona wspaniale i z przepychem opera Ludomira Różyckiego „Casanova", która na premjerze dzięki znakomitej grze całego zespołu entuzjastycznie przyjętą była przez prasę i publiczność, ukaże się po raz drugi w niedzielę 6 bm. wieczorem. Bilety należy wcześniej nabyć w kasie teatru. Telefon 24.48.

„Bolesław Śmiały".

Przepiękna tragedja Stanisława Wyspiańskiego „Bolesław Śmiały" ukaże się na scenie Teatru Polskiego w Katowicach w dniu Święta Narodowego tj. dnia 11 bm. Próby z „Bolesława Śmiałego" w którego wykonaniu bierze udział cały zespół artystów dramatu odbywają się pod kierownictwem dyr. art. W. Nowakowskiego.

REPERTUAR:

Sobota, dnia 5 bm. „Żydówka" (występ Aleksandra Michałowskiego).

Niedziela, dnia 6 bm. „Mecenas Bolbec i jego mąż" po południu o godz. 3.30 po cenach zniżonych.

Niedziela, dnia 6 bm. „Casanova" wieczorem.

Wtorek, dnia 8 bm. „Faust" (występ Aleksandra Michałowskiego.

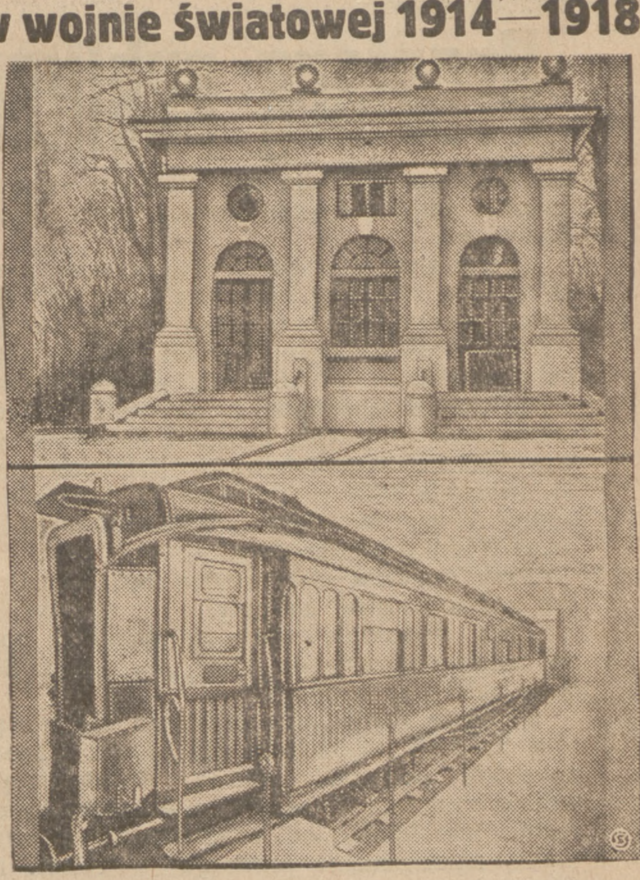
Teatr Polski na prowincji:

Poniedziałek, dnia 7 bm. „Verbum nobile" i balet w **Cieszynie.**

Czwartek, dnia 10 bm. „Ptak" w **Bielsku.**

Czwartek, dnia 10 bm. „Wieczór baletowy" w **Pszczynie.**

Pomnik zawieszenia broni w wojnie światowej 1914—1918.

Wojna światowa jej srogi przebieg i krwawe żniwo na wszystkich polach bitew i frontach, spowodowała, że zaczęto stawiać we wszystkich krajach pożogą wojenną objętych, a przedewszystkiem we Francji i Niemczech różne pomniki i pamiątki. Mamy pomniki poległych bohaterów, groby nieznanego żołnierza pomniki wolności i t. p.

Ostatnio postawiono we Francji w lesie Compiegne na tem samem miejscu, na którem stał na torze kolejowym wagon salonowy marszałka Focha, w którym przyjął wysłanników niemieckich proszących o zawieszenie broni w dniu 11 listopada 1918 roku gmach, przeznaczony na mauzoleum tego historycznego wagonu salonowego.

Na obrazku widzimy: u **spodu** historyczną salonówkę marszałka Focha, u **wierzchu** mauzoleum, w środku tor kolejowy po obu bokach wejścia schodowe, a we wnętrzu gmachu przechowywany wagon salonowy.

Dekret o komornem.

Projekt Min. Robót Publ.

Ministerstwo robót publicznych opracowało projekt dekretu o ożywieniu ruchu budowlanego w Polsce, którego zasady główne są następujące:

1) Komorne w domach, objętych ustawą o obronie lokatorów, ma być bezwzględnie utrzymane na wysokości przepisów tejże ustawy, to znaczy zatrzymać się ma na 100 procentach przedwojennego komornego w złotych obiegowych, czyli na 58 procentach przedwojennego komornego w złocie.

2) Oprocentowanie długów hipotecznych, wydatki złączone z administracją i utrzymaniem domu w stanie używalności, amortyzacja i oprocentowanie własnego kapitału włożonego w domu mają być pokrywane z 72 procent dochodów brutto pozostawionych do rozporządzenia właściciela.

3) Komorne w nowych domach winno zbudzać się do wysokości czynszów w starych domach w żadnym jednak wypadku nie powinno być większe, niż o 20 procent.

4) Tymczasowo minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem skarbu mają spowodować uchwalenie przez rady miejskie dodatku do państwowego podatku od nieruchomości, względnie samoistnego podatku od nieruchomości na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zasileniu finansów komunalnych z terminem obowiązywania tego podatku od 1 kwietnia 1928 roku.

5) Ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych i ministerstwem robót publicznych ma opracować ustawę o podatku domowo-czynszowym na cele budowlane.

Przeciwko temu projektowi występują zdecydowanie organizacje właścicieli domów, dowodząc, że projekt ten w razie zrealizowania doprowadziłby musiał do zahamowania ruchu budowlanego w Polsce.

Rozpowszechniajcie naszą gazetę

zawsze i wszędzie pomiędzy znajomymi i przyjaciółmi!

Sprawy towarzystw.

Bielszowice. W niedzielę, dnia 6-go listopada o godz. 15-tej w lokalu p. Szopika koło kopalni odbędzie się zebranie organizacyjne Związku podoficerów rezerwy Rz. P., na które wszystkich podoficerów rezerwy z miejscowości i okolicy zaprasza się.

Zarząd Okręgowy.

Król. Huta. W niedzielę, dnia 6-go listopada odbędzie się zabawa taneczna koła miejscowego Związku podoficerów rezerwy na sali Katolickiego Domu Związkowego. Początek o godz. 7-mej wiecz. O wzięcie udziału upraszamy wszystkich członków Związku podoficerów rezerwy.

Krótko-zwięzłowato.

Ptaków mamy na ziemi naszej jakie 20 tysięcy gatunków.

Krok dorosłego człowieka wynosi w przecięciu 80 centymetrów.

Największa część pająków tka co noc nową sieć pajęczą.

W stanie amerykańskim Nevada jest drzewo, z którego nocą wypływają promienie, widoczne na półtora kilometra, a w noc całkiem czarną bywają tak jasne, że w ich oświetleniu można czytać każde pismo.

Przed pojawieniem się Kolumba nie znano w Ameryce konia, którego krajowcy mieli za coś nieziemskiego.

Najlepsza herbata kosztuje w Chinach, skąd pochodzi, tylko 50 groszy za funt.

NADESŁANE.

Firma „Silesia“ w Katowicach przy ulicy Pocztowej 12 otwiera mechaniczny warsztat reperowania i zelowania wszelkiego obuwia. Zadaniem firmy będzie szybkie i solidne wykonywanie obuwia i wszelkich reperacyj po cenach bardzo niskich ku zadowoleniu wszystkich obywateli miasta Katowic i okolicy.

L. KR. I. — 28/155.

Śląski Urząd Wojewódzki rozpisuje niniejszem ofertowy pisemny

Przetarg publiczny

na dostarczenie i ułożenie posadzek dębowych w budowie gmachu Województwa i Sejmu Śląskiego w Katowicach.

Oferty wraz z ogólnemi technicznemi warunkami, które będą stanowiły integralną część kontraktu, podpisane przez oferentów, należy wnosić do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wydział KR. w Katowicach na oryginalnych formularzach, w opieczętowanych i zalakowanych kopertach z napisem: „Przetarg na dostarczenie i ułożenie posadzek dębowych na budowie Gmachu Województwa w Katowicach na dzień 21. listopada 1927 r., do dnia 21. listopada b. r. godz. 10-tej, w którym to dniu nastąpi otwarcie przez Komisję przetargową.

Przy otwarciu ofert mogą być obecni oferenci lub upełnomocnieni zastępcy.

Data wniesienia oferty do dziennika podawczego będzie podstawą do oceny, czy wniesiona została w należytym terminie.

Przyjęcie oferty przy przetargu nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań dla Skarbu Śląskiego aż do chwili podpisania umowy. Śląski Urząd Wojewódzki zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta, niezależnie od wysokości oferty, względnie prawo unieważnienia przetargu w całości lub częściowo i bez podania powodów.

Oferent, któremu przydzielono wykonanie roboty, a który wzbrania się podpisać umowę w oznaczonym później terminie, traci złożone wadjum na rzecz Skarbu Śląskiego.

Do ofert należy dołączyć zaświadczenie Kasy Skarbowej o wpłaceniu wadjum w wysokości 5% oferowanej kwoty, względnie list gwarancyjny jednego z banków wymienionych w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 21. IV. 1925 r. L. 872/DD/3.

Warunki przetargu oraz potrzebne druki można nabyć w godzinach od 8—15 w kancelarji Wydziału Komunikacji i robót publicznych za opłatą 5 zł.

Oferty wniesione po oznaczonym terminie, nie na oryginalnych formularzach, uzupełnione jakimkolwiek dopiskami, lub poprawiane, bez wadjów, bez dołączenia warunków ogólnych i szczegółowych, nieczytelnie podpisanych nie będą rozpatrywane.

Za Wojewodę: (-) Inż. Zawadowski m. p.

w. z. Naczelnik Wydziału KR.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Miasta polskie.

W pierwszym dniu odbywającego się w Poznaniu zjazdu jubileuszowego Związku miast, główny referat o skarbowości komunalnej wygłosił p. Ratajski, prezydent miasta Poznania, przytaczając ogólne położenie miast.

Miasta polskie, w liczbie 607, posiadają ogółem 6 459 238 mieszkańców. Dochody tych miast wynoszą w ostatnim roku 369 327 000 zł. z tego z podatków, przewidzianych ustawami, 135 522 000 zł., z majątku miast — 16 683 000 zł., z przedsiębiorstw — 33 269,00 zł. Przy podziale miast na trzy grupy: 1. miasta małe do 20 000 mieszkańców, których posiada Polska ogółem 559, z łączną liczbą mieszkańców 2 789 000; 2. miasta średnie od 20 do 50 000 mieszkańców jest ich 35 z 1025 tys. mieszkańcami i 3. miasta wielkie, liczące ponad 50 tysięcy mieszkańców — których jest 13 z liczbą mieszkańców — 2 644 000, otrzymamy, że dochody pierwszej grupy stanowią 82 117 000, drugiej 46 833 000, trzeciej zaś 232 733 000. Tłumaczy się to tem, że pierwsza i druga grupa nie ma prawie żadnych przedsiębiorstw i urządzeń miejskich, stanowiących główną pozycję budżetową miast. Dochody z przedsiębiorstw w tych grupach miast wynoszą w pierwszej — 3 867 000 zł., w drugiej — 4 582 000, w ostatniej zaś dosięgają 25 miljonów zł.

Zjazd Inspektorów Pracy w Warszawie.

Dniâ 29-go z. m. odbył się zjazd inspektorów pracy z całej Polski. Głównym przedmiotem obrad zjazdu, który potrwał dwa dni, były sprawy związane z wprowadzeniem w życie nowej ustawy inspekcji pracy, która zacznie obowiązywać od dnia 30 stycznia 1928 roku. Pozatem poruszono sprawy, związane z bieżącym ustawodawstwem ochronnem i ubezpieczeniowem.

Zjazd otworzył minister pracy i opieki społecznej Stanisław Jurkiewicz, podkreślając w swojem przemówieniu wagę obowiązków, spełnianych przez inspekcję pracy i trudności jej zadań, kładąc szczególny nacisk na zwiedzanie zakładów przez inspektorów i na ścisłe przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny w zakładach, oraz obowiązującego ustawodawstwa ochronnego.

Bezrobocie w Rosji.

Centralny Komitet Wykonawczy przyjął sprawozdanie przedłożone przez prezesa Najwyższej Ekonomicznej Rady Ludowej, Kujbyszewa, tyczące się ekonomicznego stanu Sowietów.

W związku z uwagami niektórych delegatów o konieczności szybszego zmniejszenia liczby bezrobotnych, Kujbyszew oświadczył, że przemysł nie może, pomimo bardzo szybkiego rozwoju, spotrzebować nadwyżki sił roboczych ze wsi. Liczba bezrobotnych dosięgła w ten sposób zeszłej zimy 8.500.000. Polepszy sprawę stopniowe polepszenie organizacji rolnej a także rozwój przemysłu, gdyż na najbliższych 5 lat przewidziany jest wzrost liczby zatrudnionych w fabrykach robotników z 6,5 na 8,5 miljona.

Stopniowe przejście do 7-mio godzinnego dnia pracy jest możliwe, co poświadczają liczbowe dane wskazujące na wzrost produktywności przemysłowych robotników rosyjskich, których liczba od wojny wzrosła o 70.000, a wartość całej wytwórczości (wedle obliczeń urzędowych sowieckich) z 5 miljonów złotych rubli na 5 miljonów 400 tys. Dzień roboczy zmniejszono z carskiego 10-go godzinnego na 8-mio godzinny, a 7-mio godzinny dzień pracy spowoduje wzrost wytwórczości, połączony ze stałym wzrostem płac robotniczych.

Na zakończenie Kujbyszew wskazał nieodzowność ściągnięcia większej ilości technicznych znawców z zagranicy, których praca dała już zadowalające wyniki w uprzemysłowieniu Rosji Sowieckiej.

Wywóz bydła z Rumunji.

Celem propagowania i ułatwienia wywozu bydła rumuńskiego odbywać się będą w Rumunji, począwszy od listopada r. b., regularne targi wywozowe bydła. W Czerniowcach i Wielkim Waraždinie targi te odbywać się będą co poniedziałek, w Klużu i Oradca Marc we wtorek, w Satu Marc we środę, w Błażu w czwartek. We wszystkich tych miejscowościach zorganizowane zostaną ponadto posterunki weterynaryjne i komory celne.

Sprawy kościelne.

Ojciec św. wyświęcił w niedzielę, dnia 30 października pierwszego biskupa Japończyka.

W niedzielę Chrystusa Króla, dnia 30 października, wyświęcił Ojciec św. pierwszego biskupa narodowości japońskiej, Mons. Hayasaka. Jednym ze współkonsekratorów, był arcybiskup de Guebriant, gość Polski podczas Kongresu Misyjnego. Stosownie do życzenia Ojca św. odbyła się konsekracja biskupa Mons. Hayasaki w nadzwyczaj uroczysty sposób. Zaproszono nietylko Św. Kollegium Kardynalskie, ale również cały Korpus Dyplomatyczny, by podkreślić światowe znaczenie, które Ojciec św. temu aktowi przypisuje. Ojciec św. zaprosił na specjalną audjencję wszystkich bawiących w Rzymie prokuratorów Misyj i podał ponownie sprecyzowane wytyczne co do pracy misyjnej.

Mons. Hayasaka był kooperatorem swojego proboszcza w rodzinnej wiosce. Diecezja Nagasaki, w której dotychczas Mons. Hayasaka pracował, liczy 63 000 katolików na 8 miljonów ludności. Ma 136 kościołów i kaplic, 30 księży tubylców, 36 kleryków, 10 szkół wychowujących 2250 uczniów.

Alzacja zapowiada ostrą walkę o szkołę wyznaniową.

Prefekt Dolnej Alzacji w Strassburgu, wbrew prawu, narzucił Alzatczykom szkołę międzywyznaniową. „L'Alzacien", pisząc o tem, zaznacza, że katolicy alzatscy wnieśli przeciwko temu bezprawnemu zarządzeniu rekurs do francuskiego „Conseile d'Etat", której niestety w przeciągu dwu lat nie dał odpowiedzi. Wspomniane czasopismo dodaje, że „Conseile d'Etat" nie może inaczej rozstrzygać sprawy, jak tylko w duchu żądań katolików, jeśli powodować się będzie prawem, a nie względami politycznemi.

Pomnik św. Dominika w Madrycie.

Do władz miejskich Madrytu wpłynęło podanie o wniesienie pomnika ś. Dominikowi na placu jego imienia w tem miejscu, gdzie stał niegdyś zbudowany przez niego klasztór. Wnioskodawcy, pochodzący z hiszpańskiej Ameryki i z wysp filipińskich, zgłosili gotowość pokrycia wszystkich kosztów. Projektowany pomnik uczci równocześnie św. Raymonda z Pennafort, Wincentego Ferrier, Ludwika Bertranda Tomasza i Różę z Limy.

Pomnik św. Franciszka z Assyżu w Medjolanie.

Dnia 28. 10. odbyło się w Medjolanie na placu Monforte, uroczyste odsłonięcie pomnika ku czci św. Franciszka z Assyżu. Posąg jest dziełem artysty rzeźbiarza Domenico Trentacoste. Olbrzymi ten pomnik ma 26 metrów wysokości; sama tylko brońzowa figura ma 6 metrów. Na liczacym 20 metrów piedestale umieszczono kamienne rzeźby, przedstawiające stygmatyzację Świętego i sceny z jego życia. Wniesienie pomnika oparte zostało o zbiórkę narodową. Wszystkie miasta włoskie wzięły w niej udział. Odsłonięcie odbyło się w obecności przedstawicieli rządu, najwyższych władz kościelnych, wszystkich Zakonów i dziewięciu tysięcy miast włoskich.

Kościół katolicki w Indjach.

Z liczby 325 miljonów katolików na całej ziemi, 3.241.744 należy do państwa hinduskiego, Cejlonu, oraz portugalskich i francuskich posiadłości w Indjach. Na tym olbrzymim obszarze co setny mieszkaniec jest dziś katolikiem. Kościołem w Indjach, kieruje Delegat Apostolski, katolicki Kościół Indyj, obejmuje 10 arcybiskupstw, 28 biskupstw, 3 Apostolskie Wikarjaty i dwie Apostolskie Prefektury. Arcybiskup z Goa ma tytuł patrjarchy. Liczba kapłanów wynosi 3334. Pierwszym metropolitą Indyj był Polak, ks. Arcybiskup Zaleski.

SPORT

K. S. „Naprzód" Załęże — K. S. Policyjny Katowice. Zawody o mistrzostwo B-Ligi.

W niedzielę dnia 6. bm .o godz. 14-tej odbędą się na boisku Policyjnego ciekawe zawody o mistrzostwo B-Ligi pomiędzy gospodarzami i K. S. „Naprzód" Załęże. Chcąc się utrzymać na II. miejscu w swej tabeli będzie Policyjny musiał te zawody wygrać, w przeciwnym bowiem razie spada na 3 miejsce, tracąc tem samem widoki osiągnięcia A-Klasy. Drużyna K. S. „Naprzodu", która się w ostatnich zawodach znacznie poprawiła sprawiła nie jednemu przeciwnikowi niespodzianki, wobec czego budzi powyższe spotkanie duże zainteresowanie. Policyjny wystąpi do zawodów w zasilonem składzie. Przedtem zawodują drużyny niższe. Wchód na boisko nowowysypaną ulicą Piastowską z ulicy Zamkowej.

Komunikat zarządu nr. 15

z posiedzenia z dnia 25 października 1927 r.

Przewodniczący: p. St. Flieger, prezes.

Obecni pp. Szymański, Markowicz, Kordula, Chmiel Felis, Kosicki, Budniok, Szopa, Krzoska, kom. Guzior i Kopiec.

1. Postanowiono na wniosek kapitana związkowego przychylić się do rozegrania zawodów międzymiastowych Katowice—Siemianowice i ustalono termin rozegrania na 1 listopada rb. na boisku KS. Iskry w Siemianowicach.

2. Odrzucono odwołanie KS. Zj. Przyj. Sportu Królewska Huta przeciw uchwały Wydziału Gier i Dyscypliny w sprawie zawodów o mistrzostwo klasy „A" Amatorski KS. — Zj. Przyj. Sp. na podstawie przepisu 13 przepisów gry w piłkę nożną prof. Weissenhoffa. Ponieważ sędzia powyższych zawodów przedłożył W. G. i D. dwa sprzeczne sprawozdania i z uwagi na to, że drugie sprawozdanie wpłynęło na kilka dni po zawodach, Zarząd uznał w tem pewnego rodzaju nadużywania swych praw i postanowił zwrócić się do O. K. S. o odebranie sędziemu karty sędziowskiej.

3. Odwołanie KS. Kresy przeciw uchwały Wydz. Gier i Dyscypliny w sprawie zawodów o mistrzostwo KS. Kresy — KS. Śląsk Zarząd uwzględnił po myśli § 13 Postanowień P. Z. P. N. odnoszących się do zawodów o mistrzostwo i uznał zawody jako wygrane dla KS. Kresy valkower 3:0 i dwa punkty, ponieważ KS. Śląsk jako gospodarz nie był w stanie dostarczyć na czas boiska do rozegrania zawodów.

4. Odwołanie KS. Kresy przeciw uchwały w sprawie zawodów o mistrzostwo B-Ligi KS. Kresy — Pol. KS. Zarząd odrzucił na podstawie § 15 ust. a cytowanych w punkcie 3 niniejszego Komunikatu przepisów, ponieważ drużyna KS. Kresy nie stawiła się do wyznaczonych przez W. G. i D. zawodów.

5. Prośby KS. Naprzód Lipiny o zapomogę dla rodziców śp. Płaszczyce Zarząd ze względu na brak odnośnych funduszów załatwił odmownie.

6. W analogiczny sposób jak pod p. 5 załatwiono prośbę p. Płaszczyce z Lipin.

7. Prośbę KS. Silesja Paruszowiec o zwolnienie z opłat 10 proc. od zawodów o mistrzostwo załatwiono ze względów zasadniczych, odmownie.

8. Odwołanie KS. Bogucice przeciw uchwały W. G. i D. w sprawie zawodów o mistrzostwo B-Ligi KS. Roździeń — KS. Bogucice postanowiono po częściowem rozpatrzeniu odłożyć do jednego z następnych posiedzeń i przeprowadzić w międzyczasie dodatkowe dochodzenia w celu ustalenia dowodów w związku z niewpuszczeniem drużyny KS. Bogucice przez gospodarzy na boisko KS. Roździeń-Szopienice.

Za Zarząd

Kordula, sekretarz. Flieger, prezes.

Program radjowy.

Niedziela 6 listopada.

Warszawa fala 1.111 m.

12,10 Poranek muzyczny z Filharmonji warszawskiej — 14,00, 14,20 i 14,40 Odczyty z dziali rolniczego — 15,00 Komunikat meteorologiczny — 15,15 Koncert symfoniczny z Filharmonji warszawskiej — 17,20 Rozmaitości — 18,45 Odczyt: Dzieje zamku królewskiego na Wawelu — 19,10 Odczyt: Znaczenie morza — 20,30 Koncert kameralny, poświęcony muzyce czeskiej — 22,30 Muzyka taneczna.

Kraków fala 422 m.

12,00 Hejnał — 12,10 Transmisja koncertu popularnego z Filharmonji warszawskiej — 14,00 i 14,25 Praktyczne pogadanki dla rolników — 15,15 Transmisja koncertu z Filharmonji warszawskiej — 17,20 Rozmaitości — 18,45 „Dar Poranka" wykonają artyści teatru miejskiego imienia Słowackiego w Krakowie — 20,00 Transmisja hejnału z wieży Marjackiej i komunikaty sportowe — 20,30 Koncert poświęcony twórczości Ryszarda Straussa — 22,30 Transmisja muzyki salonowej z restauracji Pawilon.

Poznań fala 280,4 m.

15,15 Transmisja koncertu z Warszawy — 18,30 Audycja dla dzieci — 20,25 Komunikaty meteorologiczne — 20,30 Koncert muzyki polskiej — 22,30 Muzyka taneczna.

Wrocław fala 322,6 m.
Gliwice fala 250 m.

8,30 Transmisja z Gliwic: Koncert poranny — 11,00 Transmisja z Gliwic: Nabożeństwo katolickie — 12,00 Koncert dwu fortepjanów — 14,20 Odczyt dla rolników — 16,00 Transmisja koncertu z Zgorzelic — 18,50 Odczyt z dziedziny gospodarczej — 20,00 Wieczór czeski — 23,00 Muzyka taneczna.

Berlin fala 483,9 m.

11,30 Koncert jazzbandu — 17,00 Koncert kapeli Hoffmanna — 20,30 Wieczór czeski — 22,30 Muzyka taneczna.

Wiedeń fala 217,2 m.

11,00 Koncert organowy z udziałem skrzypiec i harfy — 12,00 Koncert muzyka angielska — 15,45 Jazzband — 18,15 Koncert kameralny — 20,00 Wieczór czeski.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.

Zamknięcie ulicy.

Z powodu reperacji zamyka się dla ruchu kołowego ulicę Leopolda w Dzielnicy II-giej na na odcinku od ulicy Wolnoścl aż do granicy miasta (do odgałęzienia ulicy w kierunku na Pniaki i Małą-Dąbrówkę) od piątku dnia 4-tego listopada b. r. na przeciąg 4 tygodni.

Objazd z Bogucic ulicą Markiefki, Krakowską i szosą do Małej-Dąbrówki i odwrotnie.

Magistrat miasta KATOWIC.

CZYTELNICY!

Przy zakupnie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie